

TERGOV YO'NALISHIDA XODISA JOYINI KO'ZDAN KECHIRISH TERGOV HARAKATINI TAKOMILLASHTIRISH

Ne'matov Muzammil Zafarjon o'g'li¹

Annotatsiya: Tekshirish-bu dalillarni to'plashga qaratilgan harakat asosan uning natijalarini kuzatish va aks ettirish orqali tegishli protokol. Voqeа joyini, joyni, uyni, boshqa binolarni tekshirish, ob'ektlar va hujjatlar izlarni aniqlash uchun amalgа oshiriladi jinoyatlar, uchun muhim bo'lgan boshqa holatlarni aniqlash jinoyat ishi. Kechiktirishga toqat qilmaydigan holatlarda, voqeа joyini tekshirish jinoiy ish qo'zg'atilgunga qadar amalgа oshirilishi mumkin

Kalit so'zlar : AR Plan 3D, tergov, huquq-tartibot, jinoyat-protsessual, tekshirish

AR Plan 3D - bu xonani tezda o'lchash uchun innovatsion kengaytirilgan haqiqat (AR) ilovasi. Kengaytirilgan reallik - AR texnologiyasi, lidar skaneri an'anaviy o'lchov lentasi o'rniiga virtual o'lchagichdan foydalanishga imkon beradi, bu esa 3D qavat rejasini o'lchash va chizish jarayonini ancha qulayroq va tezroq qiladi.

AR Plan 3D - o'lchagich, lenta o'lchovi sizga quyidagilarga imkon beradi:

- 1) Xonaning perimetri va balandligini turli o'lchov birliklarida (sm santimetr, m metr, mm millimetr, dyuym, fut, yard) o'lchang.
- 2) Deraza va eshiklarni (sm santimetr, m metr, mm millimetr) lidar skaneri kabi o'lchang.
- 3) Qurilish materiallari miqdorini hisoblash uchun foydali bo'lishi mumkin bo'lgan xonaning perimetri, zamin maydoni, devor maydoni va boshqa parametrlarini avtomatik ravishda hisoblang.
- 4) 3D qavat rejasini va uy tartibi - barcha o'lchamlarga ega 3D qavat rejasini yarating.
- 5) Qavat rejası - klassik qavat rejası (proyeksiya). Kvartira va uyning tartibi. Chizma o'lchagich, santimetr.
- 6) 2D yon rejası - devorlarni skanerlash (yon ko'rinish).
- 7) Uyning tartibi va o'lchovlarini arxivga saqlang.
- 8) Qavat rejasini, xona chizmasini elektron pochta orqali yoki boshqa qulay usul bilan yuboring.

AR Plan 3D, maket va interyer dizaynnini hozir sinab ko'ring - fikringizni eshitmoqchimiz!

Foydalanuvchini qo'llab-quvvatlash: AR Plan 3D - o'lchagich, o'lchash tasmasi bilan bog'liq savollar, iltimos, ishlab chiqaruvchiga elektron pochta orqali yuboring

Bu eng muhim tergov harakati, chunki uning samarali o'tkazilishi jinoyat ishida muhim dalillarni olishga imkon beradi. Tergovning muvaffaqiyati ko'p jihatdan hibsga olish natijalariga bog'liq bo'ladi. Huquq-tartibot idoralari xodimlari uchun nafaqat tashkilotchining yashash joyida, balki noqonuniy muhojirlarni yashash joyida hibsga olish ham muhimdir. Agar ushbu shaxslarni hibsga olish bir joyda

¹Farg'ona viloyati Farg'ona shahar Ichki ishlар organлari faoliyatini muvofiqlashtirish boshqarmasi boshlig'i o'rinosari-Tergov bo'limi boshlig'i mayor
muzammilnematov@gmail.com

amalga oshirilsa, tashkilotchi va noqonuniy muhojirlar o'rtasida mumkin bo'lган ma'lumot almashish holatlarini istisno qilish kerak, chunki ikkinchisi tashkilotchining noqonuniy faoliyatni to'g'risida qimmatli ma'lumot manbai hisoblanadi.

Intizomning predmeti hozirgi holatni chuqur o'rganishdir jinoyat-protsessual qonunchiligi va taktik tavsiyalar voqeа joyini va boshqa turlarini tekshirish masalasi tergov tekshiruvi va ko'rsatib o'tilganlarni ishlab chiqarish bo'yicha ko'nikmalarni ishlab chiqish tergov harakatlari. Kursni o'rganishning asosiy maqsadi " joyni tekshirish hodisalar " talabalarga nazariy va amaliy bilimlarni berish va joyni tekshirish kabi murakkab tergov harakatlari bo'yicha ko'nikmalar voqealar.

Kursning vazifalari quyidagilardan iborat:

- Jinoyat-protsessual kodeksining bo'limlari va sud ekspertizasi qoidalarini chuqur o'rganish voqeа joyini va boshqa turlarini tekshirish masalasi tergov tekshiruvi;
- Ushbu tergov harakatlarini ishlab chiqarish ko'nikmalarini rivojlantirish va texnik vositalardan oydalanish;
- Tekshirish protokoli va k dasturlarini tayyorlash bo'yicha ko'nikmalarni rivojlantirish u fotosurat jadvallari, reja-sxemalar va boshqalar shaklida.

Professional o'qitilan advokat muammolarni hal qila olishi kerak, uning malakasi darajasiga mos keladi. "Tekshirish" fanini o'rganish voqeа joylari " talaba to'liq tushunchaga ega bo'lishi kerak ushbu tergov harakatining ma'nosini va oshkor qilish nimani anglatishini tushunish jinoyatlar va dastlabki tergovning keyingi muvaffaqiyati va sud jarayoni ko'p jihatdan ishlab chiqarilgan sifat bilan bog'liq voqeа joyini tekshirish va uning davomida aniqlangan izlarni qayd etish, shuningdek, quyidagilar uchun muhim bo'lган holatlarni vakolatlari qayd etish ishlar.

Tekshirish-bu dalillarni to'plashga qaratilgan harakat asosan uning natijalarini kuzatish va aks ettirish orqali tegishli protokol. Voqeа joyini, joyni, uyni, boshqa binolarni tekshirish, ob'ektlar va hujjatlar izlarni aniqlash uchun amalga oshiriladi jinoyatlar, uchun muhim bo'lган boshqa holatlarni aniqlash jinoyat ishi. Kechiktirishga toqat qilmaydigan holatlarda, voqeа joyini tekshirish jinoiy ish qo'zg'atilgunga qadar amalga oshirilishi mumkin

Voqeа joyiga boradigan tergov va tezkor guruh, qoida tariqasida, nisbatan qisqa vaqt ichida (bir un)shakllanadi muayyan vazifani bajarish uchun. Guruhning vazifalari: o'tkazish voqeа joyini malakali tekshirish va tegishli ishlarni bajarish neem shoshilinch tergov harakatlari va tezkor-qidiruv tadbirlar; - agar guruh faqat tashkil etilmagan bo'lsa, " issiq yo'lda " ishlash tekshirish uchun. Guruh tarkibi ko'pincha tasodifiydir, chunki navbat jadvali, prokuratura xodimlarini jalb qilish va boshqa idoralar. Ularda o'rganish uchun vaqt yo'q bir-birining kasbiy va shaxsiy fazilatlari; shu bilan birga, muvaffaqiyat guruhning ishi ko'p jihatdan uning qanchalik samarali bo'lishiga bog'liq uning ishtirokchilarining o'zaro ta'siri.

Voqeа joyida ishlayotganda, har bir sog a'zosidan talab qilinadi aniqlash va to'plash uchun katta irodali va intellektual harakatlar hodisa mexanizmi, uning ishtirokchilari to'g'risida zarur ma'lumotlar. Bunda ko'p vaqt talab qiladigan va yo'naltirilgan ish ko'pincha g'ayrioddiy va noqulay sharoitlar. Ba'zan tekshirish quyidagi sharoitlarda amalga oshiriladi manfaatdor shaxslarning qarshiligi yoki jabrlanuvchilar ishtirokida, psixologik va hissiy tanglik holatida bo'lганlar tekshiruvga xalaqit beradi.

Tergovchi rahbar, tashkilotchi va asosiy ijrochi tekshirish jarayonida amalga oshiriladigan barcha harakatlar; u javobgar har tomonlama, to'liq va ob'ektiv tekshirish, aniq bajarish qonunning ko'rsatmalari; tekshiruv o'tkazish vaqtida u sog ishtirokchilari va surishtiruv organlari uchun majburiy bo'lган topshiriqlar ijrolar.

Jinoyat qidiruv xodimi voqeа joyini tekshirish bilan bir vaqtida tezkor-qidiruv tadbirlarini tashkil qiladi va o'tkazadi; tergovchiga murakkab tergov ishlarini tayyorlash va o'tkazishda yordam beradi harakatlar; tergovchining ko'rsatmalari va ko'rsatmalarini bajaradi. Mutaxassis tergovchini aniqlashda yordam beradi, izlarni mahkamlash, dastlabki tekshirish, olib tashlash va qadoqlash jinoyatlar, keyinchalik ularning xavfsizligini ta'minlash laboratoriya tadqiqotlari, iz hosil qilish mexanizmini o'rnatish; tergovchi bilan bir qatorda tekshiruv sifati uchun javobgardir, uning sud-tibbiy tavsiyalar talablariga muvofiqligi.

Imtihon qatnashchilariga quyidagilar kiradi: . tergovchi-tekshirish uchun javobgar;

- agar tekshirish operatsion xodim tomonidan olib boriladi va tergovchi tekshiruv vaqtida etib keladi, tekshiruv rahbariyati tergovchiga o'tadi;
- operatsion xodimlar-tergovchining topshiriqlarini bajarish va tezkor-qidiruv tadbirlari mustaqil ravishda amalga oshiriladi;
- politsiya xodimlari-xavfsizlik va texnik xizmat ko'rsatishni ta'minlaydi tekshirish joyidagi tartib; va mutaxassislar-qaror qabul qilishda tergovchiga yordam berishadi muayyan sohalarda maxsus bilimlarni talab qiladigan masalalar fan, texnika va san'at;
- tekshiruvda ishtirok etgan shaxslar: ularning ishtiroki tushunilgan shaxslar qonun bilan tartibga solinadi; ular manfaatdor bo'lмаган shaxslar bo'lishi mumkin intellektual darajasi tufayli qodir bo'lgan ishlarning natijasi barcha harakatlarni idrok etish va tushunish uchun jismoniy imkoniyatlar, tekshirish paytida ishlab chiqarilgan; ketishdan oldin tushunilganlarni tanlash tavsiya etiladi tergov harakatlarini ishlab chiqarish joyiga mavjudligi muassasalar, tijorat kompaniyalari, korxonalar va boshqalar vakillari. bu maqsadga muvofiqdir, chunki ular tushuntirishlar berishlari, kerakli narsalarni taqdim etishlari mumkin hujjatlar, kerakli joyga olib boring, binolarni oching, tashkil qiling yordamchi ishlar va boshqa har qanday yordam

Sud ekspertizasida voqeа joyini tekshirishni quyidagilarga bo'lish odaitiy holdir bosqichlar va bosqichlar. Voqeа joyini tekshirishning uch bosqichi mavjud: tayyorgarlik, ish va yakuniy. Tekshirishning tayyorgarlik bosqichi ikki bosqichni o'z ichiga oladi: harakatlar voqeа joyiga chiqishdan oldin tergovchi-birinchi bosqich va harakatlar tergovchi ish bosqichi boshlanishidan oldin voqeа joyiga kelganida - ikkinchi bosqich.

Dastlabki tekshiruv tergovchi tomonidan birinchi marta, ya'ni voqeа joyi hali tekshirilmagan. Voqeа joyi u to'liq va barcha tafsilotlarda tekshiriladi. Qayta tekshirish. Amalda, takroriy holatlar alohida emas voqeа joyini tekshirish. Bunga ehtiyoj paydo bo'lishi mumkin birlamchi ishlab chiqarishda qilingan protsessual xatolarning kuchi tekshirish. Voqeа joyini qayta tekshirish uchun asoslar oldingi tekshiruv yuzaki, to'liq bo'lмаган, bo'lмаган hollarda ta'minlash uchun zarur maxsus tavsiyalardan foydalanish samarali aniqlash, to'g'ri tuzatish va to'g'ri olib tashlash jinoyat izlari va boshqalar

Qayta tekshirish maqsadga muvofiq bo'lishi mumkin, lekin ba'zida shunchaki oldingi tekshiruv to'g'ri bajarilganda ham zarur shunday qilib, sifatli va samarali (versiyalarni chiqarishda, olishda dastlabki tekshiruvdan keyingi davrda tekshirishni talab qiladigan ma'lumotlar, yangi tekshiruv o'tkazish orqali takomillashtirish, konkretlashtirish, rivojlantirish). Tekshirish ob'ekti hamma narsa emas, balki faqat joyning alohida elementlari bo'lishi mumkin voqealar. Qayta tekshirish shaxsiy va shaxsiy maqsadlar uchun amalga oshirilishi mumkin ilgari tekshirilgan hududlar va ob'ektlarni bevosita idrok etish tergovchi (yoki surishtiruv organi xodimi) ishni o'ziga olgandan keyin ishlab chiqarish. Voqeа joyini qayta tekshirish sifatida amalga oshiriladi dastlabki tekshirish bosqichlari, shuningdek dastlabki va keyingi bosqichlar tergov bosqichlari.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. S.K.Ganiev, A.A.Ganiev, Z.T.Xudoyqulov. Kiberxavfsizlik asoslari: O'quv qo'llanma. – T.: «Aloqachi», 2020
2. Cyber Security Policy Guidebook
3. Jennifer L. Bayuk Independent Cyber Security Governance Consultant Industry Professor at Stevens Institute of Technology, Hoboken
4. NJ Jason Healey Director of the Cyber Statecraft Initiative Atlantic Council of the United States, Washington •D.C. Paul Rohmeyer Information Systems Program Director Howe School of Technology Management Stevens Institute of Technology, Hoboken
5. NJ Marcus H. Sachs Vice President for National Security Policy Verizon Communications, Washington
6. D.C. Jeffrey Schmidt Chief Executive Officer JAS Communications LLC, Chicago, IL Joseph Weiss Professional Engineer Applied Control Solutions, LLC, Cupertino, CA

